

- **Dr Bartosz Ślosarski, Wydział Socjologii Uniwersytet Warszawski**
- **Konsekwencje aktywizmu danych: strategiczne dylematy użycia danych w polityce na rzecz czystego powietrza i bioróżnorodności**
- **Czwartek 05.06.2025, 11:30-13:00**
- **Budynek Dydaktyczny Karowa 18, sala Karowa 18a**

W moim wystąpieniu przedstawię wyniki badań dotyczących strategicznego wykorzystania danych i technologii cyfrowych przez działaczy lokalnych. W swojej prezentacji zacznę od wprowadzenia kluczowych zagadnień dotyczących rozwijającego się nurtu interdyscyplinarnych i krytycznych studiów nad danymi, w których rozważa się znaczenie danych dla polityki publicznej, rozwoju gospodarki cyfrowej oraz – co będzie głównym zagadnieniem mojego wystąpienia – społeczeństwa obywatelskiego i ruchów społecznych, prezentując tzw. kategorię „aktywizmu danych” jako obywatelskiego użycia danych w realizowaniu własnych celów i postulatów.

W swoim wystąpieniu skupię się na dwóch empirycznie przebadanych studiach przypadku: ruchu antysmogowym w Polsce oraz działaniach na rzecz bioróżnorodności na poziomie Unii Europejskiej. Badanie analizuje, w jaki sposób aktywiści rozwiązują strategiczne dylematy związane z wykorzystaniem danych, bilansując potencjalne korzyści i straty dla całego ruchu środowiskowego. Moje badanie wypełnia istotną lukę w literaturze na temat aktywizmu danych, demonstrując jak strategiczne wykorzystanie informacji wpływa na wszystkich uczestników procesu "datafikacji natury" - transformacji zjawisk przyrodniczych w cyfrowe dane służące celom strategicznym.

Na podstawie jakościowej analizy przypadków opracowałem model "zrównoważonego wykorzystania danych", identyfikujący cztery kluczowe dylematy użycia danych przez aktywistów. Należą do nich: dominacja danych nad narracją, co niesie ryzyko wypierania osobistych historii i emocjonalnych aspektów; napięcie między krótkookresowymi kampaniami medialnymi a długofalowymi zmianami politycznymi; konieczność dostosowania komunikacji danych do różnych grup odbiorców; oraz ograniczenie repertuaru możliwych działań wynikające z przyjęcia pozycji eksperta.

W podsumowaniu przedstawię, jak w badanych przypadkach dylematy te przekładały się na konkretne korzyści (np. większy wpływ na decydentów politycznych) oraz straty (np. spadek zainteresowania mediów i opinii publicznej) dla ruchów środowiskowych, co pozwoli lepiej zrozumieć wyzwania współczesnego aktywizmu danych oraz aktywizmu cyfrowego.

Link do ZOOM oraz archiwum seminariów EUROREG: <https://www.euroreg.uw.edu.pl/pl/seminaria>